

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 322 (3454) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Rómát ismét légitámadás érte

Több ember meghalt, sok ház összeomlott — Amerikai csapatok nagyarányu gyakorlatokat végeznek Angliában

Rómából jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Tribuna jelentése szerint december 28-án déltájban ellenséges harcirepülőgépek nagyméretű bombákat dobtak le Róma városzéli negyedeire. Garbatella lakónegyed egyes házai beomlottak. Sok ember meghalt, vagy megsbesült. Travertino helység környékén is több ember áldozatul esett a támadásnak. A városról keletre fekvő Centocello helységben több embert repeszdarabok találtak el. Mintegy 50 ember géppuskától sebesült meg. A városról északkeletre fekvő Pietralatában házbeomlás következtében többen meghaltak, vagy megsbesültek.

A Tribuna jelentése szerint a Vatikánvárosban azonnal észrevették az angol-amerikai harcirepülőgépek megjelenését Róma felett. XII-ik Pius pápa mint a Róma elleni légitámadások korábbi eseteiben, azonnal dolgozószobájának ablakához lépett, hogy a támadórepülőgépeket megfigyelje. A pápa, amikor a bombacsapódásokat hallotta, azonnal jelentést kért az ellenséges bombáktól Rómában okozott károkról.

A Post írja: Zürichbe érkezett londoni jelentés szerint az Angliában levő amerikai csapatok néhány napja nagyarányu gyakorlatokat hajtanak végre. Az angol partvidék egyes részeiről eltávolították a polgári lakosságot, mert a gyakorlatok helyenként éles töltenyt is használnak. Az amerikai haderő egy csoportja, mint betörőhadserg szerepel. Nagy hajóhadkötelések, légirajok és szállítóeszközök állanak rendelkezésre, míg a másik csoport kötelessége a partraszállás megakadályozása. A hadgyakorlaton mindenféle fegyver szerepel. Éjszaka végzik a gyakorlatokat, hogy a csapatok hozzászokjanak a sötétben folyó hadműveletekhez.

Ellentét London és Washington között a De Gaulle-féle bizottság francia kormányként való elismerése körül

Lisszabon. (MTI.): Mint a brit hírszolgálat jelenti Washingtonból, a szövetséges vezérkarok hivatalos nyilatkozatot adtak ki, amely hangoztatja, hogy az Észak Európában megindítandó harcokban résztvevő északamerikai és brit csapatok közötti arányszám katonai titok és éppen ezért nem közölhető. A nyilatkozat további során leszögezi, hogy az amerikai és brit haderő vezetői között a számarányt illetően semmiféle nézeteltérés nem mutatkozik.

Basel. (Bud. Tud.): A Neue Zürcher Zeitung washingtoni jelentése szerint a francia kérdés, amely az őszi angol-amerikai-szovjet megállapodásokra vonatkozó viták következtében háttérbeszorult, ismét élénk megbeszélés tárgya mértékadó washingtoni körökben. Általában azt hiszik, hogy az Egyesült Államok kormánya rövidesen határoz, ennek a határozatnak Franciaország

sorsát kell életbevágó módon rendeznie és az Egyesült Államok kapcsolatait megszabnia Franciaországgal. Azok az előkészületek, amelyek a nyugati támadás végrehajtására folynak, szükségessé teszik, hogy a politikai menetrend egybeessen a katonai fejleményekkel.

Algériai amerikai megfigyelők hangoztatják, hogy a francia felszabadító bizottság De Gaulle vezetésével ideiglenes francia kormánynak nevezi magát és a szövetségeseknek a nyugateurópai betörésre irányuló előkészületeivel kapcsolatban haladéktalanul tárgyalásokat kell kezdeniük a bizottság ilyen minőségének elismeréséről. A bizottság ezt közölte a washingtoni és a londoni kormánnyal. London osztja a bizottság felfogását, de Washingtonnak bizonyos aggodalmak vannak De Gaulle-val szemben. A franciák emiatt türelmetlenül várják az amerikai kormány döntését.

Washingtonba utazik a menekült lengyel kormány miniszterelnöke

Helsinki-ből jelentik: (MTI) Az Iltä Sanomat londoni keltezésű hírében Nikolajcik lengyel miniszterelnök küszöbönálló washingtoni útjáról ír. Ertesztés szerint illetékes londoni körök azt hiszik, hogy Roosevelt a lengyel-szovjet viszony helyreállításáról, Lengyelország állásfoglalásáról a határkérdésben, végül a több mint 271.000 főt számláló lengyel menekült

külről akar tanácskozni.

Istanbulból jelentik: (MTI) A jugoszláv kérdés továbbra is élénken foglalkoztatja Isztanbult. Feltűnt, hogy az amerikai állásfoglalás a jugoszláv kérdésben is, akárcsak a lengyel és a haiti kérdésben, az angol álláspontnál jóval tartózkodóbb és Amerika minden téren csak vonakodva követi Angliát a Szovjetnek tett engedelmek útján. A

szövetségesek egymásközi viszonyát jól ismerők azt hiszik, hogy az angol és amerikai álláspont közötti lényeges

Jó kapcsolatokat kíván teremteni a Szovjettel a menekült holland külügyminiszter

Amsterdam. (MTI.): Mint az angol híriroda jelenti Londonból, Van Kleffens menekült holland külügyminiszter a rádióban beszélt a holland néphez.

Smuts délafrikai miniszterelnök ama kijelentéséről, hogy a háború után Hollandia és a többi nyugateurópai állam szorosabb kapcsolatba lép Nagybritanniával, kijelentette, hogy erre csak akkor lehet gondolni, ha a brit birodalom, elsősorban pedig Nagybritannia megmutatja, hogy nem szándékozik újra rátérni a nagyarányu leszerelés útjára, ami mindenesetre azzal jár, hogy Hollandia nem kötheti le magát egyszermindenkorra. Nem lehet szó arról, hogy a holland királyság beolvadjon bármilyen más birodalomba, mégkevésbé arról, hogy alantas szerepet játszó. Ezzel szemben az együttműködés távolról sincs kizárva.

A továbbiakban kifejezte azt a reményét, hogy Amerika tudatára ébredt annak, milyen létfonosságú érdeke az európai béke hathatós megőrzése.

— Ha a dolgok így alakulnak, —

árnyalati különbség nem annyira a nézetek különbözőségéből, mint inkább megbeszélési taktikából származik. A török sajtó rámutat arra, hogy a Tito ügy még jobban összekuszálta a jugoszláv kérdést. Minden zavar onnan származik hogy Jugoszlávia 20 éves életében nem tudott igazi nemzeti egységet kialakítani. Minden ami most történik nagyon valószínűtlenné teszi, hogy Jugoszláviát fel lehessen támasztani korábbi alakjában.

— erős államalakulást láthatunk kialakulni nyugaton, amelyben Amerika, Kanada és a többi brit do-

töltené be. Anglia különösen a légi hatalom támaszpontja lenne, az európai földrész nyugati fele pedig — Hollandiára, Belgiumra és Franciaországra gondolva — a hídfőt alkotná. Ennek a félelmetesen erős nyugati tömörülésnek megfelelően keleten a Szovjet, Ha mindez megvalósítható, véleményem szerint hosszú időre biztosítható lenne a béke. Ebben az építmenyben Franciaországnak vissza kell kapnia a nyugati hatalmak körében még el nem fogalt helyét.

Kijelentette végül, hogy jelenlegi kormánya nem hoz elkötelező döntést addig, amíg Hollandiát a németek tartják megszállva, hacsak ez nem feltétlenül kikerülhetetlen. Különben hangoztatta, hogy Hollandiának és a Szovjetnek jó kapcsolatokat kell egymással teremteniük.

Formai ülést tartott a képviselőház, hogy átvegye a felsőház átíratát

Holnap délelőtt lesz a legközelebbi ülés

Budapestről jelentik: A képviselőház a karácsonyi szünet után alakuló ülésre ült össze szerdán délelőtt, hogy tudomásul vegye a felsőház átíratát. 11 óra után nyitotta meg az ülést Tasnády Nagy András elnök. A kormány Radocsay László és vitéz Lukács Béla miniszterek képviselték. Az elnök közölte, hogy a felsőházból több átírat érkezett, melyek közül az egyik tudatja, hogy a felsőház elfogadta a jövő évi állami költségvetésről szóló, továbbá az egyes külállamokkal kötött szerződésekről, a tanyai igazgatás rendezéséről szóló javaslatokat a képviselőház szövegezésével. A másik átírat közli, hogy a gazdasági és hitellet rendjének, továbbá az államháztartás egyensúlyának biztosításáról szóló 1931. évi 26-k t.e.-ben a miniszteriumnak adott és több kiterjesztett felhatalmazás további meghosszabbításáról szóló javaslatot nem a képviselőházi szövegezésben, hanem val-

toztatással fogadta el a felsőház. A Ház

a javaslat módosított szövegét kinyomatja és kiadja a közjogi bizottságnak.

Azután Radocsay László igazságügy-miniszter a miniszterelnök megbízásából betérjlesztette a kormány 1941. évi működéséről, továbbá az ország közállapotáról szóló statisztikai évkönyvet és kérte az évkönyv szétosztását. Az elnök az ülést egy órára felfüggesztette.

Szünet után az ülést Törs Tibor al-elnök nyitotta meg. Hunyadi-Buzás Endre, a közjogi bizottság előadója ismertette a bizottság szerda délelőtti ülésének jelentését, majd kérte a tárgyalásra a sürgősség kimondását, amit a Ház meg is szavazott. Azután a napirendi indítványt fogadták el, melynek értelmében december 30-án délelőtt 12 órakor lesz a következő ülés. A képviselőház szerdai ülése röviddel 12 óra után ért véget.

ÜTKÖZET

(M. kir. 2. haditudósító szd., Bodogi László hdp. őrm.)

Először csak tompa puffanásokat hallottunk, ahogy közeledünk a löszerezállító gépkocsin első vonalbeli bevetésünk színhelyére. Jól kivehető az aknabecsapódás... Már halljuk a géppuska kelepelését... Egyes lövések tarkítják a harci zajt...

Feltesszük a sisakjainkat, mert egy-egy eltévedt golyó fáradtan zizeg közelünkben, hogy erőteljesen porbahulljon. Szeretnők megnövelni az óvatosan zakatoló gépkocsi sebességét, hogy mielőbb az őrtálló magyar baka mellé állhassunk. Jobbra a bolsevista akna által felgyújtott templom füstje egyenesen száll az ég felé.

Már közvetlen közelünkben szólnak a géppuskák. Kocsinkkal a védett löszerrakodó helyre tolatunk.

Főhadnagy ur! Szakaszával átfésüli az arcvonal középső részét és halszárnyát! — hangzik a zászlóaljparancsnok-alezredes határozott parancsa.

A főhadnagy ugrik, hogy a parancsot végrehajtsa... Rövid utasításokkal eligazítja szakaszát: „Ez a géppuskás raj közepén halad... a másik a szélmalom irányában... én a halszárnyon...” A szakasz már el is tiint szökellve a kukoricásban.

Jelentkezünk, csapatbeosztást kérünk. Zászlóaljfigyelési beosztást kapok és elfoglalok egy „magasfigyelőt”. A hatalmas nyárfáról látom az egész arcvonal szakaszt... Az orosz aknavető tervszerűen veteti a jobbra elterülő falut. Csak tegye: honvédek nincsenek benn. Egyre-másra lobbannak lángra a szalmatetős, deszkából, gerendákból ácsolt orosz viskók. A közeli házak lángjai szinte melegítenek.

A bevetett szakasz lapulva kuszik előre... Jobbról egyes lövéseket kapnak. A „bolsi” nagyon jól rejti magát, de a mi géppuskáink sem rést, „belenvir” a kukoricáshoz. Három-négy ellenséges katonát látok szökellve menekülni.

Most a jobbszárnyon, az égő falu felől látok egy 15-20 főnyi bolsevista csoportot a kukoricába szállingózni... Kicsit tanakodnak, aztán les-állást foglalnak. Kis ásójukkal szaporán fészkelik magukat a földbe. A szakasz jobbszárnya már ötven méternyire megközelítette az ellenállás fészket... Most a bolsevisták tüzelni kezdenek, de a mieink is jól fedve harcolnak. Kézigránátokat dobznak, majd okosan hátrábbhúzódnak... Nem tudják még, milyen erővel állnak szemben.

Az alezredes ur elrendeli, hogy egy raj támadja hátha a bolsikat. A raj már indul... Ahogy odapillantok, már csak néhány száz méter választja el a bolsevistáktól... Még nem vehették fel az érintkezést az ellenséggel, mert köztük húzódik egy hosszú, zsupfedelű pajta és szalmakazal... Ebben a pillanatban a egész pajta nagy lobbannással lángzavul. A pa-

rancsnok nem veszi el léickejelenlétét: raját két részre osztja, a pajta két végére... Feszülten figyelek.

Zzzzzz... — hangzik fölöttem a nyárfa levelei közt... A fa törzséhez lapulok és a géppisztoly csattanások irányában figyelek... Az égő falu utcáin elszabadult állatok menekülnek a lángok elől...

Sírdogáló asszonyok és gyermekek kupörogznak egyik-másik udvarban. Nagy roppanással beomlik a templom... Jobbra tölem száz méterre két ház még nem ég! Feltevésem szerint, innen kaptam a tüzet. Járőr indul kézigránáttal és géppisztollyal felszerelve, hogy elvegye a vörösek kedvét az alattomos lövöldözéstől.

Az égő pajta mellett felsorakozott raj tüzelni kezd. A füstfüggönyön át bátran tör előre a raj... A „bolsi” mesterei a beásásnak. Alig félóra alatt már jól kiépített lövészteknőkhöz tüzelnek. Ez megnehezíti a raj munkáját... Már kézigránátok robbannak; de a „bolsi” nem hátrálnak. Egymásután némulnak el gyilkos fegyvereik, az állást azonban nem adják fel. Ugy látszik, vannak mögöttük. Ez a feltevés helyes, mert távolabbról is felkelepel a géppuska...

Az átfésülésre kiküldött szakasz jobbszárnya is rátamad a tulerőben lévő ellenségre. Vad fegyverropogás... Az ellenség nagy tulerőben van.

— Egészségügyi járőr előre! Hordággal rohannak az embermagasságu kukoricás és napraforgótáblában a sebesült bajtársak segítségére.

Egyhangú füttyeléssel sívít feleltünk az akna. Mindenki lapul... Hála Istennek, nem taiált... Jön a második... A harmadik...

A zászlóaljparancsnok intézkedik, hogy a közelben felállított légvédelmi ágyúval puhítsák meg a véres „nyirfasarkot”. Berreg a motor, — „Bofors” közeledik. Tüzereink nem törődnek a sívító golyókkal, nekifeszítik vállikat a kerékek. Pillanatok alatt tüzkészé teszik derék „légfurósaink” a földi harcokban is kiváló fegyverüket.

Közben a harcosok hátrábbhúzódnak és kapott parancsuk értelmében a gyűrű szétnyílik: A légfuró tüzelni kezd. A kezelők hidegvérrel dolgoznak, nem zavarja őket a közelben porzó aknák, serényen töltenek, izadva lönek... A bolsi sarok portengerré változik. A csattanások közt egy-egy távoli segélyordítás hallatszik. Az aknavető elnémul...

Egészségügyi járőrünk véres hajtársat hoz. Az orvos már segít. A járőr megy ki újra és újra... Az ellenség egyre ritkábban lö. A légvédelmi ágyutüz porfellőjében eszeveszetten menekülő alakok tűnnek fel. Légvédelmi tüzereink megoldották feladatukat.

Hadapródormester parancsnok az arcára tapadt por és füstöt megöngött holdogan mosolyog és kiadja a

„tüzet szüntess” parancsot. Gyalogosaink sem nézik télenül a jelenetet. Üldözőbe veszik a menekülőket.

Csendesül a harcizaj. Az átfésülő szakasz balszárnyán még lövések hangzanak. A főhadnagy bátor vezetéssel, személyes példamással lendületet ad a támadásnak. Eredménynek kell lennie.

Van is! A „bolsi” a távoli erdőbe húzódnak. A harcizaj lassan elül.

A nap aranyos fénnel övezve hukkott le. Átadta helyét a vadul, reccogva-ropogva égő házak világának. A zászlóaljparancsnok intézkedik

Mozik műsora:

APOLLÓ: Botrány.

BELVÁROSI: Szerelmes asszonyok.

CASINO: Pénz áll a házhöz.

KORONA: Kettesben.

az éjszakai biztosításra és a váltásokra.

A bevetett szakasz parancsnoka pedig jelentkezik az alezredesnél:

— „Alezredes ur, alázatosan jelentem, a támadó ellenséges erőket leküzdöttük!”

„Győzelmünk nem lehet kétséges”

A polgármester és Philipovits őrnagy levélváltása

Nagyvárad, dec. 29. Megható, XII. hó 13-i keltezésű levél érkezett a napokban a frontról Nagyvárad polgármesteréhez, dr. Soós Istvánhoz. A levélben a váradi és bihari tüzerek nevében a nagyváradi tüzérezred parancsnoka, Philipovits László őrnagy mond köszönetet a frontra küldött és örömmel fogadott szeretetcsomagokért. Megköszöni, hogy a súlyos harcok és fáradságos menetek miatt csak kevése közöntheti meg a város áldozatkészségét, amelyet különben — e ezt büszke örömmel tudatja — kiérdemelték derék tüzereink.

— Ez az itt kint való örködés — írja többek között — a multban is áldozatokat követelt. Tőlünk is áldozatokat vett. Azonban mi az áldozathozattól a jövőben sem féllünk. Tudjuk, hogy vérről szerzett, vérről áztatott földünknek mindig újabb áldozatot kell hoznunk. Munkánk gyümölcse, a győzelem nem lehet kétséges.

Végül a saját, a tisztakar és a tüzérezred legénységének nevében boldog magyar újjazendőt kíván a városnak és első polgárának.

E megható levélre a polgármester az alábbi levélben válaszolt:

Nagyságos

Philipovits László őrnagy urnak

Tábori posta: F. 263.

Kedves Barátom!

Nagy örömet szerzett nekem kedves leveled, amelyben a Hozzátok eljuttatott szeretetcsomagokért mondasz köszönetet. Végtelen boldogok vagyunk, hogy ha egy pár perc is, de örömet tudunk Nektek szerezni, akik a magyar katonát jellemző katonai erényekkel küzdtek végeredményben Magyarország jövőjéért.

Kedves leveledből arról is örömmel értesültem, hogy sikeresen kiállták a próbát a bihari tüzerek és nagyváradi tüzerek és nem hoztak szegényt a tüzerecsültre. Ez a körülmény különös büszkeséggel tölt el és boldog vagyok, hogy a nagyváradi fiúkról ilyen jó híreket hallhatok.

Tartson meg az Isten továbbra is jó erőben, egészségben és adjon Neked és minden magyar katonának egy, a magyarságnak örömet hozó újévet, amiké mindnyájan győztesen térhettek haza.

Nagyvárad, 1943. december 27.

Baráti szeretettel üdvözlöl:

dr. Soós István s. k.

polgármester.

Másfélévi börtönre ítélte a bíróság özv. Szabó Antalnét

Nagyvárad, dec. 29. Tegnap, a késő délutáni órákban hirdetett ítéletet a nagyváradi törvényszék dr. Gavallér László bíró vezetésével. A bíróság két társa ügyében, akik ellen 17 rendbeli csalás büntette és 9 rendbeli csalás vétsége címén emelt vádat a kir. ügyész, mert többeknek fát, szalonnát s egyéb közszükségleti cikkeket ígértek, azokra előleget is vettek fel, a szállítást azonban nem eszközölték. Más alkalom-

mal pedig Szabóné fondorlatos módon nagyobb mennyiségű fát csal ki egy fatereskedő cégtől.

A bíróság bűnösnek mondta ki Szabó Antalnét a vádbeli események elkövetésében és ezért egy és félévi börtönre ítélte; két társát, Mágics Istvánnét és Kelemen Margitot pedig fülmentette a vád és következményei alól, miután megbizonyosodott, hogy ők csak jóhiszemű eszközei voltak Szabónénak. Az ítélet jogerős.

Értelmiségi alkalmazott, aki nem érti, mit jelent ez a kifejezés

Nagyvárad, dec. 29. A zsidótörvény kijáratása miatt került a nagyváradi törvényszék Váradi-tanácsa elé Witrael Gábor kereskedő, azért, mert — miután előzőleg már ezer pengő pénzbüntetésre ítélte a rendőrbíróság hasonló ügyből kifolyólag — 1942. december 31-én a nemzsidó Moka Györgynét, majd később Vig Máriát értelmiségi alkalmazottként jelentette be, holott azok nem végeztek értelmiségi munkát, hanem háztartási teendőket láttak el. Jellemző erre, hogy amikor a rendőrség részéről Vig Máriát kihallgatás céljából keres-
térre ítélte jogerősen.

ték, az „értelmiségi” alkalmazottat a kereskedő lakásán, mosás közben talál-
ták. Nem kevésbé jellemző az a körülmény is, hogy Moka Györgyné ike-
laba sohasem járt. Vig Mária pedig, amikor az elnök azt kérdezte tőle, hogy értelmiségi alkalmazottként vették-e föl, így válaszolt:

— Nem értem én azt, hogy mit jelent...

A bíróság a bizonyítási eljárás után Witrael Gábort 500 pengő pénzbüntetésre ítélte jogerősen.

A rádió gyermekszereplőinek

vendéglátéka **Harsányi Gizi**

vezetésével a református Kulturházban

január 6-án délután 3 órakor és 6 órakor

beszélgetések az Estilap kiadótáblájában

Csökkent a támadások hevessege a keleti fronton

Két sulypont van: Zsitomirtól keletre és Vitebszk területe — Kirovgrádtól északra kedvezően alakultak a német ellentámadások

Berlin. (MTI.) A múlt hét folyamán a keleti harctéren bizonyos enyhülés állott be, az orosz támadások hevessege csökkent. A keleti arcvonalnak jelenleg két sulypontja van, az egyik a Zsitomirtól keletre elterülő térség, a másik a vitebszki szakasz. A szovjet támadásokat mind a két helyen visszaverték. A Wilhelmstrasse állást foglalt az ellenség inváziós terveivel szemben és megállapította, hogy a német hadvezetőség a szükséges következtetéseket levonta és megteszi az ellenintézkedéseket.

Rugalmas védekezés a kiev-zsitomiri gépkocsiúttól délre

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: A zsitomiri nagy téli csatába a szovjet páncélos kötelékeinek tömegét hétfőn is a kiev-zsitomiri gépkocsiúttól délre vetette harcra, azzal a megbízással, hogy a német vonalakat dél felé és nyugat felé üssék szét. Igen súlyos, naphosszat artó harcokban, a német védők a szovjet előrenyomulását, rugalmas hadmozdulatokkal mindenütt fel tudták fogni és megakadályozták minden áttörést. Átmenetileg bezárt német kötelékek minden esetben kiverkedtek a saját vonalukba való visszatérést és a szovjetnek jelentékeny véres veszteséget okoztak. — Zsitomirtól délkeletre a szovjet megkísérelte, hogy lerohanjon egy német reteszállást, de támadása összeomlott. Bár az időjárás kedvezőtlen volt, a német repülőek hétfőn is beavatkoztak a gépkocsiút körül folyó harcokba. Hőzagnélküli támadásaikkal megtörték a szovjet páncélosok több gyülekezését és nagy veszteséget okoztak a szovjet lövészkötelékeknek. Harmáncnyolc szovjet páncélost semmisítettünk meg.

Vitebszknél összeomlottak a szovjet támadások

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának. A véderő főparancsnoksága közli: Vadászrepülőink a keresi szorosban elsüllyesztettek egy szovjet gyorsnaszádot. Dnyepropetrovszktól délnyugatra és Kirovgrádtól keletre ellenlökésekkel visszavertük a szovjet csapatok támadásait. Saját támadásaink Kirovgrádtól északra kedvezően alakultak. Zsitomir harci térségében tovább tartott az ellenség erős nyomása hétfőn is. Húsz ellenséges páncélost megsemmisítettünk. Vitebszk harci térségében a szovjet megismételt áttörési kísérletei a súlyos harcokban összeomlottak. Saját ellentámadásaink az ellenséget több helyen visszavertették.

A délolaszországi arcvonalon, a nyugati szakaszon csak helyi jellegű harcok voltak. Venafrotól északra nagy tolerőben levő ellenséges erők támadása folytán elvesztettünk egy magaslatot. Ortona szakaszán csapataink, miután az ellenségnek a legutóbbi napok elkeseredett harcaiban

a legnagyobb veszteségeket okozták emberben és anyagban, kiűrtették Ortona romjait és újabb állásokban helyezkedtek el.

Ortona-Nicosa-Villa Grandetól nyugatra lévő állásokba vonultak a németek

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti a délolaszországi harcokról: A Mignano-Cassinói országúttól északra, az Apennineken és az adriaparti szakaszon a legutóbbi napok harcainak gyújtópontjait hétfőn is tovább tartották az élénk, helyenként heves

Német vadászrepülőik sikeres tevékenysége az északolaszországi térségben

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: December 28-án a déli órákban az északolaszországi térségben felelődték a német vadászrepülőket. A vadászrepülőik megtámadtak 25 darab, vadászalomban repülő amerikai négymotoros gépből álló első hullámot légi harcban megsemmisítették. A következő hullámot eltérítették céljától, úgyhogy kénytelenek voltak bombákat találmokra ledobni. A légvédelmi üzérőség szintén elpusztított egy bombázógépet. Eddig beérkezett jelentés szerint a 25 gépből álló bombázó kötelékből 19 négymotoros gépet pusztítottak el. Számolni lehet azzal, hogy ez a szám még növekedni fog. Az amerikai vadá-

szok nem avatkoztak be a légiharcba. Amszterdamból jelentik: (MTI) Az angol híriroda jelenti Washingtonból: Roosevelt bejelentette, hogy Jacob Dewere altábornagyot a Földközi tenger környékén működő amerikai erők parancsnokává nevezte ki. Jimmy Doolittle vezényli a nagybritannia támaszpontokról működő 8-ik amerikai légihadtestet. Doolittle, Baker altábornagy helyébe lép, aki a Földközi tengeren működő szövetséges légierő parancsnoka lesz. Dewere, Maitland Wilson tábornok főparancsnok helyettese lett. Iwining altábornagy a földközi tengeri amerikai 16-ik légihadtestet vezeti.

Az Atlanti Fal elég erős ahhoz, hogy a támadók számára halálfallá váljon

Washingtonból jelentik: (B. T.) Cordell Hull államtitkár kijelentette, hogy Európában a háború 1944-ben véget érhet, ha az Egyesült Nemzetek minden népe még jobban fokozza erőfeszítéseit. Hull azonban ismétellen intett a túlzott derüléstől.

Berlinből jelentik: (B. T.) Német katonai megfigyelők az utóbbi időben nyíltan beszélnek a nyugati invázió lehetőségéről és rámutatnak arra, hogy az Atlanti Fal elég erős ahhoz, hogy a

támadók számára halál fallá váljék. Zürichből jelenti: (MTI) Istanbulba olyan hírek érkeztek, hogy a németek továbbra is erősítéseket küldenek a Dodekaneszos szigetekre.

Nagy bolgár erők vonultak be Szerbiába rendcsinálás végett

Zürich. (MTI.) Kairóból jelentik: Kairói beavatott jugoszláv körökben kijelentik, hogy Péter király helátható időn belül visszatérhetne Jugo-

Blóz Zoltán ékszerész, órás
Szent János utca 3. szám

beváltja, becsereéli **Ekszerét** készíti, avítja

Márkás svájci órák

Óratok, virágbross, karkötő 12 létes előállítására műhelyemben

harcok. Mignano térségében meghiúsultak az amerikaiak újabb előretörései. Venafrotól északra az Apenninek magas hegysegeiben a marokkói kötelékek ismételt támadásaik során súlyos vérvesztést kellett elszenvedjenek. Ebben a térségben az ötödik amerikai hadseregnek legalább három hadosztályát verték szét. A parvidék közelében német kötelékek egész napon át megvédelmezték állásaikat Ortona északi részében. A németek hétfőn olyan súlyos veszteségeket okoztak a támadóknak, hogy a kanadaiak estefelé kiváltak a csatából és indiai kötelékekkel váltották fel őket. A teljesen végrehajtott harci feladatok után a német védők a szövetséges csapatoktól nem zavartva hagyták el Ortonát és az Ortona-Nicosa-Villa Grandetól nyugatra levő előre elkészített állásokba vonultak. Az angol-amerikai csapatoknak ez a tényszerű és legcsekélyebb lehetőséget sem nyújtja Montgomerynek a tervezett áttörés megvalósítására. Zürichből jelentik: (MTI) Londonból jelentik: Itáliában körülbelül 40.000 kanadai katona harcol.

szláviába, hogy személyesen megkísérelje az egymással ellentétben álló két fél között a megegyezést létrehozni. A király — mint ezekben a körökben kijelentik — e cél elérése érdekében hajlandó lenne magára vállalni a nagy felelősséget, amellyel egy ilyen utazás járna. Mihailovicnak és Titónak — mint e körökben mondják — szükségük van egymásra, mert kölcsönösen oly heves ellenséges viszonyban vannak és oly sokat ártnak egymásnak, pedig a szövetségeseknek szükségük volna mindkettőjükre. Tito számára a királlyal való megegyezés mindenek előtt azért fontos, mert ezzel párhíveket biztosítana magának a jugoszláv lakosság olyan körében, amelyek eddig a királyi család mellett állottak és nem voltak hajlandók a népfelzabardító hadsereghez csatlakozni.

Feltűnő, hogy a száműzött kormány rendelkezésére álló tájékoztató iroda újabb jelentést adott ki, amelyben a jugoszláv partizán sikereket Mihailovic számára igényli. A közlemény szerint a német ellenakciók erőteljesek és a guerilla csapatokat a megsemmisítés fenyegeti. Szerbiába nagy bolgár erők nyomultak be és megkísérelték, hogy elsősorban a fontos összekötő utakat tisztítsák meg a guerilla csapatoktól. Mihailovic főerői Hercegovinában vannak, más egységek pedig Kladovonál harcolnak a német erőstések ellen.

Berlin. (MTI.) Mint a Német TI értesül, a napokban befejeződött az

a nagyszabású vállalkozás, amely 12 napon át folyt a Tito-bandák ellen a banjai kerületben. A harcok során 670 bandita holttestét számolták meg és 136 foglyot ejtettek. A foglyok vallomása szerint további 100 bandita esett el a vonalak mögött. Különben nagy veszteségeket szenvedtek a bandák fegyverben, lőszerben, élelmezési és felszerelési anyagokban.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: A keletboszniai bandák szétverése tervszerűen folyik. Az eddig beérkezett jelentések szerint az ellenség a három utolsó harci napon 589 halottat, 442 foglyot veszített. Keletboszniában a két karácsonyi ünnepnapon szintén súlyos veszteségeket szenvedtek a bandák: 338 halottat és 297 foglyot hagytak hátra. Sok bandita ámenekült a német csapatokhoz. Kö-

Ne rejtse véka alá pengőjét... Vásároljon búzakövényt!

zépballóniában is befejezték egy tisztogató hadműveletet. Ennek során a kommunista bandák 33 halottat és 334 foglyot veszítettek. Az utóbbiak legnagyobb része Badoglio-párti olasz. Északhorvátországban a kommunista bandák 45 halottal és 25 fogollyal fizettek rajtaütésükért. Északmontenegróban a kisebb városokért folyt harcban halottakban és súlyos sebesültekben 50 embert veszítettek a kommunisták, a városokat azonban nem sikerült kézrekeríteniük.

Hatalmas veszteséget mért a japán légiő a angol-szász hajózásra

Tokió. (MTL) A Német TI jelenti: A császári főhadiszállás közli, hogy Új-Britannia nyugati partján a japán erők december 26-ika óta heves harcban állanak. A tengerészeti légiő december 26-án elsüllyesztette két nehéz cirkálót és két nagy szállítóhajót. Megrongáltak három nagy szállítóhajót és lelőtték 20 ellenséges repülőgépet.

December 27-én a tengerészeti légiő elsüllyesztette két ellenséges különleges szállítóhajót, melyek csapatokkal voltak megrakva és lelőtték 18 ellenséges repülőgépet.

Tokió. (MTL) A Német TI jelenti: A Domei-iroda jelenti: A haditengerészeti egységei december 15-től 27-ig Új-Britannia területén több mint 118 ellenséges hadihajót, szállítóhajót és másfajta hajót süllyesztettek el és lelőtték 112 repülőgépet.

Berlinből jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: Az Exchange ügynökség jelenti Új-Delhiből: Kedden kiadott hivatalos közlemény szerint lord Nounthaton tengeragnak, a délkeletázsiai szövetséges haderők főparancsnokának új főszállásmeisterévé Sir Wilfrid Lindesell brit altábornagyot nevezték ki.

Sak karácsonyfa alatt a búzakötvény volt a legszebb ajándék

A karácsonyi ünnepek alatt és után a rokonok, barátok, ismerősök rendszerint beszámolnak egymásnak arról, hogy milyen ajándék várt rájuk a szent-estén, a karácsonyfa alatt. Kiderült, hogy igen sok házban a legszebb, a legnagyobb örömet keltő ajándék egy kisebb, vagy nagyobb-cimletű búzakölesön kötvény volt, amelyet legtöbbször a család fő vásárolt feleségének, vagy gyermekeinek.

Kétségtelen, hogy csakugyan jól járt, aki karácsonyi ajándékkul búzakötvényt kapott, mert évlizedek óta nem volt Magyarországon olyan népszerű és komoly értékű papír, mint a pénzügyi kormányzat által most kibocsájtott és búzakötvényre szóló államadóssági kötvény. Mária kiderült, hogy a társadalom minden rétege szívesen vásárolja a búzakötvényeket, de a legnagyobb visszhangot ez az értékpapír a gazdaközönség körében ébresztette. A mai mezőgazdasági- és terményárak mellett ugyanis legtöbb gazda rendelkezik bizonyos pénzfeltelegekkel s így már régebben komoly gondot okozott, hogy felesleges készpénzvagyonukat mi-ként helyezték el. Vannak ugyanis józan, komoly gazdák — és a magyar gazdatársadalom többsége szerencsére ilyen — akik nem dobálják szét a pénzüket mindenféle felesle-

Kincsessziget, melynek háromnegyede még ismeretlen föld:

SZUMATRA

a világ legtermékenyebb szöglete

A japánok jelentik, hogy Szumatra szigetére 2000 olyan japáni motorke-rek-páros gazdát küldtek, akik mezőgazdasági és erdészeti szempontból rövidesen feltárják e kincses sziget belsejét.

Régen, amikor még nem voltak gőzhajók és a bátor kereskedők vitorlásokkal szeltek át a tengereket, sok függött a szélről. Mivel pedig nem a hajósok, hanem a szél irta elő az út-irányt, sokszor előfordult, hogy egyes földrészek a rossz szélviszonyok miatt gyarmatosított területek közvetlen szomszédságában is évszázadokon keresztül szüszies érintetlenben maradtak. Így történt Szumatrával is. A sziget körül tomboló viharok annyira megnehezítették a Malakka-szoroson való közlekedést, hogy a vitorlások, ha Java északi partját akarták elérni, kénytelenek voltak a könnyebb és veszélytelenebb átkelést biztosító Szunda-szoroson átkelni. Mikor aztán a gőzhajó is megjelent, a helyzet egy csapásra megváltozott. A kelet felől haladó hajók most már a veszélyes Malakka-szorosba bemerészkedtek és természetesen a szigetet sem kerülték el. Az első hajókkal megérkezett az ültetvényesek és bátor vállalkozók serege is, az első nehéz évek úttörő munkája után pedig elérkezett az a nap is, amikor először töltőték gépek a sziget értékes terményeit a világ minden részébe induló hajók gyomrába. Ötven év alatt Szumatra érintetlen partvidéke a világ leggazdagabb része lett.

A háború előtt alig akadt teherhajó, amely Kelet-Ázsia felé haladtában Belawan Deliben ki ne kötött volna. Hiszen

itt vár elszállításra Kelet-Szumatra dohánya, fája, kaucsukja és pálmaolaja. Éjjel, nappal hajók jöttek, hajók mentek, bógtek a szirénák, csikorogtak az emelődaruk. Titokzatos és leírhatatlan éretnységről tanuskodó légkör nehezedt erre az óriáskikötőre, mely a világ minden hajósa előtt fogalom volt. Igen, fogalom, de nem a szórakozási lehetőségek, hanem a munka fogalma.

Maga Belawan Deli, ahogy mondani szokták sivar „fészek”. De az innen kiinduló kitérő autótúton eljuthatunk Medanába, a tulajdonképpeni fővárosba is. Aki Szumátrára egyszer már eljutott, azelőtt a világról sem mulasztotta volna el, hogy a volt kormány székhelyén is látogatást tegyen. De aki világvárosra várt, megérkezése után csalódással lett gazdagabb. Ha a parttól kb. 25 kilométerre elterülő városban a mosék kocsu minarettjei és a szultáni palota nem figyelmeztették volna a látogatót arra, hogy milyen messze van Európától, nyugodtan valahol Hollandiában gondolhatta magát. A város környéke külseje és egész légköre azonban hamar észrevétték, hogy Baldwin Deal mesés gazdaságú területen fekszik.

Nem hiába nevezik a szigetet ültetvényesek Mekkájának, Belawan Deli kaucsuk- és dohányközpont. Legnevezetesebb a Delikerület, ahol a híres Deli-dohányt aratják. Bár a többi kerületek nagyobb hozamuak, termékük minősége mégsem vetekedhetik a Deli-dohánnyal. Kelet-Szumatra fellendülése tulajdonképpen az első Deliben aratott dohánnyal kezdődött. A dohány egyeduralma kerek 40 esztendeig tartott, ezután már a kaucsukkal kellett megosztania a dicsőséget. A röviddel a századforduló előtt létesített kaucsukültvények olyan nagyszerű eredményt hoztak, hogy Szumatra keleti partvidéke nemcsak a világ ősstermelésének egyötödét szolgáltatta.

Szumatra gazdaságát csak statisztikai adatokkal mérhetjük fel. 1936-ban Belawan keresztül kaucsuk 37, dohány 30, növényi olajok és zsírok 25, petroleum 12, tea pedig majdnem 7 millió hollandi forint értékben került kivitelre, de még ez sem minden. Szumatra mezőgazdaságának a hollandok még más kincset is köszönhetnek, gondoljunk csak a kávéra és a szizárra.

A japánok megtelepedése azonban más nevetek is emlékeztetünkbe idéz. Itt van például Palembang, ahonnan évente átlag 50 millió holland forint értékű ásványolaj került kivitelre, — Atjeh és Djambi, ahol ugyancsak olajat szivattyúznak a földből, azután pedig Banka és Billiton szigetek gazdag cinbányákkal. Szumatra ezenkívül gyógyárúkat és fűszereket is exportál, s hogy a kiviteli jegyzék teljes legyen, meg kell említenünk a bár kisebb, de mégsem jelentéktelen kőszén-, kén-, mész- és foszfát-kivitel is. Nem hagyhatjuk szó nélkül végül azt sem, hogy a 7—8 milliós lakosság főételét képező rizs is maradéktalanul megterem a szigeten.

Ha meggondoljuk, hogy Szumatra 85 százaléka még őserdő, ki nem kutaftal, föl nem fedezett talaj, ki tudja, mi-

Tisztviselők, magánosok
kitérő zamatu Jonahán, London
Pepin, Batul stb.

alma szükségletüket
morsókelt árban szerezhetik be

Jurcsáknál

Mussolini-tér Telefon 11—96

lyen kincseket és titkokat rejtő terület primitív bennszülött törzsekkel, — megértjük Japánt. A kincses szigeten nagy munka vár még emberre, ásóra, kapára egyaránt és ez az őserdő, ki nem használt föld bő adással jutalmaz meg minden munkát.

Nagy sikere van Eöze András és Nagy Sári kiállításának

Nagyvárad, december 29. Az idei karácsony egyik legszebb és legértékesebb eseménye volt az a kettős kiállítás, amely az Ujságíró Otthon olvasótermében gyönyörködtette a műértő közönséget. Eöze András lenyűgözően szép szobrai és Nagy Sári színes porcellánjai a művészet gourmandjai számára készültek — de a közönség szélesebb rétegei is megértéssel gyönyörködtek a finom, szép alkotásokban. Eöze András négy szép nagyértékű szobrárt vásárolták meg s Nagy Sári porcellánjai közül is igen sok maradt Váradon. A kiállítás csütörtök este zárul s bizonyos, hogy az utolsó napon még sok látogatója és vásárlója lesz a kiállításnak.

Rédey Tivadar kapta a Kisfaludy Társaság Greguss-érmét

A Kisfaludy Társaság a Greguss-érmét egyhangú döntéssel Rédey Tivadarnak, a kiváló irodalmi és színházi kritikusként ítélte oda. A Greguss-érmével az utolsó hat esztendő legkiválóbb műbírálata jutalmazta a Társaság, kiemelve Rédey Tivadarnak Odry Árpád művészetéről szóló önállóan is megjelent tanulmányát. A Greguss-bizottság előadói jelentését „Hat év kritikai irodalma” címmel Schöpflin Aladár a Kisfaludy Társaság január 5-én tartandó ülésén mutatja be, ugyanakkor adják át az érmet a kitüntetett Rédey Tivadarnak.

Pótfakiosztás december 31-én

Nagyvárad thi város polgármestere 7049—1943. k. é. szám alatt az alábbi hirdetményt adta ki:

Értesitem a város közönségét, hogy folyó hó 31-én, pénteken a december 31-ára esedékes 200 kg. tűzifát a következő utcák lakói vehetik át:

Vitéz Tarr faterlepen: Gyulai Pál, Dobó István, Komáromi, Nagyatadi Szabó István és Ananymus-utcák lakói. A felsorolt utcák lakói nemcsak a fehér, hanem a pirosszínű faellenőrzési lapokra is kiválthatják a decemberi 200 kg. tűzifát. A 200 kg. tűzifán kívűl 50 kg. szén is vásárolható bármely szénkereskedőnél.

Dr. Soós István e. k. polgármester.

Prima kivitelű arany és króm svájci órák

ÁCS TIBOR

Nagy választékban valódi- és hamis ékszerek.

Nagyvárad, Széchenyi tér 6. szám.

Alkalmi és ünnepi ajándékgyárak! Ékszer- és óra átvitások. Olcsó karácsonyi ajándékgyárak!

A 25 éves Észtország

Az észt testvérnemzet most ünnepli függetlenségi harcának negyedszázados fordulóját. A finnekkel azonos eredetű nép szintén keletről vonult nyugat felé és már mintegy 300 évvel a magyar honfoglalás előtt, Kr. u. 600 körül letelepült országára földjére. Ekkor még az észt nemzet is törzsekre oszlott, melyek a vána (nép véne) vezényletével védtek területüket és végső esetben az ellenség túleréje elől mély arkokkal övezett földvárakba vonultak vissza. Később a törzsek egységes nemzetű forrtak össze, ami a X. és XI. század folyamán támadó hadjáratokra is képessé tette az észteket az oroszok és skandináv népek ellen. Sőt akkor a hadihajózásuk is annyira fejlődött, hogy még a híres viking flottákkal is sikeresen tudtak szembeállni.

Függetlenségüket egészen a XIII. század elejéig megőrizték, ekkor azonban a német (1208—24) és dán (1219) keresztény hadak túleréje hosszú és véres harcok után meghódolásra kényszerítette őket. Országuk északi része (Észtónia) dán, déli része (Livonia) pedig német lovagrendi uralom alá került. Ezek egymással versenyezve terjesztették az észtek között a keresztényiséget. Az 1347-i marienburgi szerződésben a dánok Észtóniát is a német lovagrendnek engedték át, mely azt Livóniával egyesítette és az észtek fölé német vezetőosztályt telepített. A német lovagrend hatalmának hanyatlásával párhuzamosan nőtt a lengyelek és az oroszok ereje és így az észtóniai német városok már 1561-ben a faj és a nyelvekron evédeket hívták segítségül. Livonia lengyel tartományává lett, de Lengyelország 1660-i olivai békében ezt is Svédországnak engedte át, az 1721-i nystadti béke már az Orosz Birodalomnak juttatta egész Észtországot. Az orosz uralom is a német vezetőréteg (az u. n. balti bárók) irányítása alatt hagyta 160 éven át a balti tartományokat, tiszteletben tartva a meghódolásukkor biztosított előjogaikat. Utóbb ez a sajtóságos német réteg mégis két malomkövé közé került. A „modern államcsínyek felé forduló orosz impérium 1881 óta a Baltikumra is kiterjesztette a teljes ruszifikációt. Az észt nép pedig mindinkább visszanyerte nemzeti öntudatát. Mindez két oldalról ásta alá a balti németek kiváltságos helyzetét.

Az észt nyelvet a múlt század második évtizedéig csupán az egyházi irodalom ápolta, de az 1838-ban megalakult észt tudós társaság a régi népköltészet összegyűjtésével visszavezette ősi gyökereihez és az észt Kalevi poeg méltó társává lett a finn Kalevalának.

Midőn az első világháború katonai kudarcai következtében 1917 márciusában kitört az orosz forradalom a demokratikus Kerenszki kormány az észteknek is némi kormányzatot ígérve és Livonia észt lakta északi részét is egyesítette Észtóniával. Még ez év őszén a bolsevikiek ragadták magukhoz Orosz-

országban a hatalmat és Észtországban is szovjetkormányt alakítottak. A mindinkább előrenyomuló német hadsereg azonban 1918 február végén teljesen elfoglalta Észtországot. Február 24-én — a szovjet csapatok visszavonulása és a német megszállás közötti 1—2 napot felhasználva — az észt nemzeti párt Észtország fővárosában Tallinban kikiáltotta Észtország függetlenségét, de a legközelebbi napokban már ide is német csapatok érkeztek, a balti német kisebbségre támaszkodó kormány uralma alatt egyelőre Észt- és Lettországot, mely a Német Birodalomhoz való csatlakozás útját egyengette. Közben azonban Anglia 1918 május 5-én elismerte az önálló Észtországot, majd az általános katonai helyzet romlása 1918 szeptember 22-én a Német Birodalom is az észt függetlenség elvi deklarációjára kényszerítette.

1918 novemberében Németország katonai összeomlása után, a német csapatok kivonultak Észtországból és november 24-én megalakult a független észt köztársaság, mely december 18-án az ántant-hatalmak védelmét kérte, 1919 február 19-én pedig kiszajátította az összes német lovagbirtokokat. — 1919 augusztus 14-én Judenics tábornok Tallinban orosz ellenforradalmi kormányt alakított, mely Észtország függetlenségét is veszélyeztette, de Pétervár elleni előretörése kudarcra végződött és így november 18-án feloszlatta kormányát. Szovjetország 1920 február 2-án a Népszövetségbe is felvették és a kizárólag a mostani világháborúig nagyjából zavartalan békét élvezett.

Lengyelország új felosztása napján, 1939 szeptember 29-én, a Szovjetunió és Észtország Moszkvában kölcsönös segélynyújtási és gazdasági szerződést kötött egymással, mely feljogosította a Szovjet-

uniót, hogy Észtországban flotta- és repülő-támaszpontokat építsen ki és ezek védelmére katonaságot tarthasson. Ezt követően Észtország megállapodik a Német Birodalommal, hogy kitelepítik az észtországi németeket, ami 1939 végéig meg is történt.

1940 június közepén a Szovjetunió újabb jegyzéket küldött Észtországnak, melynek nyomása alatt szélsőbaloldali kormány alakult és ez ejtette meg az országgyűlési választójogot is. Az 1937 összeült parlament július 21-én — a másik két balti állam hasonló népképviselőivel egyidőben — annak tagállamként tanácsköztársasággá nyilvánította Észtországot, mely augusztus 6-án csatlakozott a Szovjetunióhoz.

Az 1941 július 22-én megindult német-orosz háború ismét újabb megpróbáltatást hozott Észtországra. Területe heteken át heves harcok színtere volt és mintegy 60.000 észt — az ország lakosságának kb. 5 százaléka — a visszavonuló szovjet csapatokkal együtt volt kénytelen elhagyni szülőföldjét. Észtországot pedig Lettországgal, Litvániával és Fehéroroszországgal egy részével együtt az Ostland német birodalmi kommisszariatus alá rendelték. (STUD.)

Január 31-ig be kell jelenteni a 12 éves fiúkat és a 16 éves leányokat

Az általános bejelentési kötelezettségre vonatkozó eljárási szabályok

Nagyvárad thj. város polgármestere 9436—1943. szám alatt az alábbi hirdetményt adta ki:

A m. kir. belügyminiszter ur 380.000—1941. B. M. számú rendelete alapján elrendelem, hogy 1944. január hó 31-ig be kell jelenteni az e célra rendszeresített külön bejelentő lapon azokat a fiúgyermeket, akik az 1944. évben a 12. évüket, továbbá azokat a leányokat, akik az 1944. évben a 16. ik életévüket elérik.

Ugyancsak a fenti számú belügyminiszteri rendelet alapján közhírré te-

szem az általános bejelentési kötelezettségre vonatkozó eljárási szabályokat.

Be kell jelenteni:

A tartózkodási helynek minden 24 órát meghaladó változást és pedig:

a) végleges tartózkodás céljából a városba érkezést, úgyszintén a város területén más lakásba való végleges beköltözést az célra rendszeresített bejelentő lapon;

b) végleges tartózkodás céljából más városba (községbe) való távozást, úgyszintén a város területén más lakásba való végleges kiköltözést az e célra rendszeresített kijelentő lapon;

c) 24 órát meghaladó ideiglenes tartózkodást az e célra rendszeresített bejelentő lapon.

Aki állandó lakásának fenntartása mellett ideiglenesen távozik más városba (községbe) állandó lakásáról nem tartozik magát kijelenteni, sem visszaterése alkalmával magát ott újra bejelenteni.

Az ideiglenesen eltávozó kötelesek ideiglenes tartózkodásuk címét és előre látható időtartamát a házi nyilvántartási könyvbe való bevezetés végett a háztulajdonosnak bejelenteni.

Az alberlők, ágybérlek, ágyrajárók, lakás, illetőleg szállásbérletük végleges megváltoztatása esetén a végleges bejelentő kijelentés céljaira rendszeresített bejelentő lapon kötelesek magukat bejelenteni.

Azokat a tanulókat, akik iskolai tanulmányaik ideje alatt nem állandó lakóhelyükön laknak, a bejelentési kötelezettség szempontjából korábbi lakóhelyükről véglegesen kiköltözötteknek, az új tanulmányi idejük alatt lakóhelyükön pedig véglegesen beköltözötteknek kell tekinteni.

Ha az ideiglenes lakás véglegessé válik, az előző állandó lakásra vonatkozóan a célra rendszeresített állandó lakás kijelentő lapon kijelentést és a véglegessé vált lakásra vonatkozóan pedig állandó lakás bejelentésére szolgáló bejelentő lapon bejelentést kell tenni.

Tényleges katonai szolgálatra és közérdekű munkaszolgálatra bevonuló személyeket állandó lakóhelyükről nem kell kijelenteni, sem pedig leszerelésük alkalmával őket újra bejelenteni. Ha azonban a katonai szolgálat után a leszerelt személy nem tér vissza abba az állandó lakásba, ahonnan katonai szolgálatra bevonult, a régi állandó lakóhelyére vonatkozóan pedig állandó lakás bejelentő lapon bejelentést kell tenni.

Be kell még jelenteni az ezen célra külön rendszeresített bejelentő lapon:

- a) a családi- és utónév-bemelés törvényes alapon történt megváltozását;
- b) a 12—10 év közötti férfiak, valamint a 16—50 év közötti nők valamely új szakképzésének megszerzését;
- c) a magyar állampolgárságnak megszerzését a végleges lakás bejelentésére rendszeresített bejelentő lapon kell megtenni.

A bejelentést teljesíteni kötelesek:

Minden 18-ik életévét betöltött személy maga köteles teljesíteni, míg a 18 évesnél fiatalabb személyre vonatkozó bejelentéseket a családfő, vagy az a szülő, munkaadó tartozik teljesíteni, akinek gondozása, felügyelete alatt áll.

A tanintézetbe, nevelőintézetbe, kórházba, gyógyintézetbe, rendházba és más ilyen jellegű köz, vagy magánintézetbe felvett személyek, az országos lefoglaló intézetbe, a bírósági fogházban, rendőrségi fogdában és olonc- házban, javító, nevelőintézetben fogva tartott, illetőleg beutalt, szállodában, penzióban megszállt személyek lakásváltozásra vonatkozó bejelentéseket a személyek helyett az intézetek felelős vezetői kötelesek teljesíteni. A bejelentéshez a bejelentendő személyek a valóságának megfelelő adatokat tartoznak bemondani, amely adatok valóságán a bejelentendő személy felelős.

Minden bejelentési személy alá és személyről külön be-, illetőleg kijelentő

Kovács János **cimfestő mester**
Hlatky Endre-utca 6 szám

Transzparenszek, reklámok, üveg és bádóg címtáblák legművészesebb kivitelben legolcsóbb árban.

lapot kell kiállítani, kivéve a családfelelős nevét viselő 12 éven aluli fiú, illetőleg 16 éven aluli leány gyermekeket, valamint az 50 éven felüli törvényes feleséget, akiket a családfelelős lapján kell be, illetőleg kijelenteni.

Be- és kijelentőlapok beszerzése és kitöltése:

A különböző bejelentésekhez szükséges űrlapokat a dohány tözsdékben lehet beszerezni s azokat tintával írva, olvashatóan kell kitölteni, az űrlapok hátlapján lévő figyelmeztetéseket foglalt rendelkezések szerint.

Mikor, hol és hogyan kell a bejelentést teljesíteni

A lakásváltozások alkalmával a bejelentést a beköltözést követő 24 óra alatt, a kijelentést az eltávozást megelőző 24 óra alatt, egyéb bejelentéseket pedig a bejelentés alapját képező okiratok (pld. névváltoztatási határozat, ezakképzési bizonyítvány stb.) megszerzését követő 8 nap alatt kell teljesíteni.

A bejelentéseket az illetékes rendőri bejelentő hivatalban (rendőrszobában) kell benyújtani és lebélyegeztetni.

A szóbanlévő bejelentési kötelezettség a magyar állampolgároknak, továbbá mindazokra vonatkozik, akiknek állampolgársága meg nem állapítható.

A háztulajdonosok kötelesek:

a) ellenőrizni, hogy a házban akó minden személy eleget tette bejelentési kötelezettségének, nemleges esetben erről a m. kir. Rendőrséget haladéktalanul értesíteni;

b) a házban lakó minden személyről betűsoros nyilvántartó könyvet vezetni, abba a lakásváltozásra, továbbá a családi és utónév megváltozására vonatkozó minden adatot a felmutatott és lebélyezett szelvény alapján beírni és a szelvény aláírva a tulajdonosnak visszaadni;

c) az ideiglenesen eltávozott lakójának ideiglenesen tartózkodási címét a betűsoros nyilvántartó könyvbe bevezetni;

d) ezen betűsoros nyilvántartó könyvet hivatalos eljárásban levő hatósági közegeknek felmutatni, a rendőrhatalóság tagjainak felhívására azt szolgáltatni, a megtejt nyilvántartó könyvet megőrizni.

A rendelkezésben meghatározott szabályok megszegése, kijátszása, valamint a népmozgalmi nyilvántartó idézésére való igazolatlan megnevezés kihágást képez és 15 napig terjedhető elzárással, illetőleg 200 pengőig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Nagyvárad, 1943. december 21-én.

Dr Soós István s. k.,
polgármester.

Lényegesen javul az OTI betegellátása

Az Országos Társadalmi Biztosító Intézet nagyvárad körzeti kezelőorvosainak számát szaporították s ennek következtében a körzeti kezelőorvosok működési területe — körzete — 1944 január hó 1-től megváltozik. A körzetek kisebbek lesznek, úgyhogy a betegek ellátása ennek következtében megjavul. Felhívjuk a munkavállalók (tagok) és munkaadók figyelmét arra, hogy az OTI igazgatósága az új körzeti beosztást felülvizsgáló tájékoztatót a nagyobb üzemek, a gyógyszerárak és orvosok részére már kiküldte. A tájékoztató felvilágosítást nyújt az orvosok rendelési idejéről, rendelő helyiségéről és utcák szerint felsorolja az orvosok körzetét.

Hadbavonultak hozzátartozóinak ingyen fakiutalása

Nagyvárad thj. város polgármestere ad. 29.755—1943. IV. szám alatt az alábbi hirdetményt adta ki:

Mindazon hadbavonultak hozzátartozói, akik ingyen fára — az utalványon megjelölt elosztóban való kiosztás végett — utalványt kaptak, az alábbi megjelölt napokon, a következő sorrendben vehetik át a részükre kiutalt tűzfát:

1943 dec. hó 30-án, csütörtökön reggel 8 órától:

a) I. sz. elosztóban (Árpád vezér-u. 78. sz. a. A—K betűvel kezdődő nevek);

b) II. sz. elosztóban (Chillányi-u.

57. sz. a.) A—K betűvel kezdődő nevek;

c) III. sz. elosztóban Óssi-telepi elosztó: Keszthelyi Zoltán-u. 60. V. körzeti utalványosok. Óssi-telepi lakosok.)

1943 dec. 31-én pénteken reggel 8 órától:

a) az I. sz. elosztóban (Árpád vezér-utca 78.) L—Z betűvel kezdődő nevek;

b) a II. sz. elosztóban (Chillányi-utca 57.) L—Z betűvel kezdődő nevek.

Nagyvárad, 1943 december 28.
Dr Soós István s. k., polgármester.

A január havi hadisegélyek kifizetésének sorrendje

A városi adóhivatal értesíti az érdekelteket, hogy az 1944. év január hónapjára esedékes hadisegélyeket az alábbi sorrendben és napokon fizeti ki:

I. Adóhivatali pénztár:

(Városháza, földszint 10. sz. szoba)

1944. január 3-án 1-től 500-ig

1944. január 4-én 50-től 1000-ig

1944. január 5-én 1001-től 1407-ig

terjedő sorszám alatt törzskönyvezett hadisegélyeket fizet ki.

II. Városi főpénztár:

(Városháza, földszint 1. sz. szoba)

1944. január 3-án 1408-tól 2000-ig

1944. január 4-én 2001-től 2500-ig

1944. január 5-én 2501-től 3000-ig

terjedő sorszám alatt nyilvántartott hadisegélyeket fizeti.

A közérdekű munkaszolgálatot teljesítő hadisegélye 1944 január hó 7-én kerül kifizetésre és pedig az 1-től 300-ig terjedő számok alattiakat a városi adóhivatali pénztár, — míg a 301-től 600-ig terjedő számok alatt nyilvántartottakat a városi főpénztár fogja kifizetni.

A hadisegélyek kifizetése a fenti napokon délután 4 órától történik.

Figyelmeztetem az érdekelteket, hogy a városi adóhivatal a fenti sorrendhez a legszigorúbban ragaszkodik és kivétel senkivel szemben sem tesz. Mindazok, akik a megjelölt napokon nem jelentkeznek, — hadisegélyüket csak 1944. január hó 17-től kezdődőleg vehetik fel.

Nagyvárad, 1943. december hó 28-án.
Vitéz Morvay Árpád s. k.,
a városi adóhiv. főnöke.

Házat, birtokot, szőlőt
e adni, venni
akar, keresse fel
PRAGER ügynökséget
Teleki-utca 38. szám.

Csak öt percig lehet telefonon beszélgetni

A Magyar távirati Iroda jelentése szerint a kereskedelem és közlekedésiügyi miniszter kiegészítette a távbeszélő üzleti szabályzatot a következő rendelkezéssel:

Az időtartam korlátozó berendezéssel ellátott távbeszélő állomásokról kezdeményezett beszélgetést a berendezés a hívás megkezdésétől számított 5 perc elteltével önműködően bontja.

Főbelötte magát egy nagyvárad próbarendőr

Nagyvárad, dec. 29. Ma reggel hat órakor, az Óssi-telepi félbenmaradt román templom épületében öngyilkosságot követett el B. Kákóczi János 28 éves próbarendőr. Parancsnoka kihallgatásra rendelte egy ügyvel kapcsolatban, amelynek szerelmi bonyodalom van a hátterében. A szerencsétlen fiatalember, aki jobb módú családból származik, nem tudta elviselni ezeket a bonyodalmakat. Tegnap már nem jelentkezett szolgálattában s ma reggel meghúzódt az Óssi-telepi román templomban és szolgálati revolverével főbelötte magát. Azonnal kiszemelték. A vizsgálat megindult az előzmények felderítése céljából.

Kenderből készített munkanadrágot hoznak forgalomba

A Magyar Tudósító jelenti: Rövidesen forgalomba kerül majd az új típusú, kenderből készített munkanadrág. Az új, olcsó és tartós munkaruha azt a célt szolgálja, hogy a munkások olcsó, jó és praktikus munkaruha-hoz jussanak és amellyel az anyaggyártás követelményeinek is megfeleljen az új munkaruha. Az új munkaruha árát most határozzák meg és aztán hozzák forgalomba.

Megérkezett

BÁNHIDAI minden eddigit felülmúló hirneves írásmegefelelő a budapesti Hungária park országos hírvételező központjának vezetője. Fogad: naponta, ünnepnap is, reggel 9-től este 7-ig Hlatky Endre u. 16. l. 12. lépcsőházi bejárat

GRAFOLOGUSA

Szilveszter este jöjjön a Pannoniába!

A PANNONIA pompás konyhája és elsőrangú italai várják önt SZILVESZTERRE!

Balogh Julia

a Szigligeti Színház koloratur énekesnője
szilveszteri da estélyt tart

Fővárosi zenekarok

Jól fűött, ragyogóan kivilágított terem
Az étterem, kávéház, birtelviség díszesen terítve
Rendeljen asztalt ide ében. (Telefon 19-07)

MOZI előadások Szilveszterkor 3, 5, 7, 9, 11 órakor kezdődnek

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

NAGYÖSSZEGŰ BUZAKÖTVÉNYT JEGYZETT A KORMÁNYZÓ UR. A Kormányzó Ur Öfömlétsága az egyik budapesti pénzintézetnél nagyobbösszegű búzakötvényt jegyzett.

VIGYÁZAT, ÁLDETEKTIVÉK. Nagyvárad, dec. 29. Két fiatalember, az egyik feketeöntkeretes szemüveggel, detektívnek adja ki magát. A két szel-hámos fiatalember a nagyvárad lakásokban önkényes házkutatást tart él-el-miszter után nyomozva. A rendőrség ez-uttal szólít fel mindenkit, hogy igazol-tassa és az első rendőrnök adja át a két szel-hámot.

FELAVATTÁK SZÓFIABAN A MA-GYAR KULTURINTEZETET. Szófiából jelentik: (MTI) Kedden délután a szó-fiai egyetem dísztermében ünnepély-sen felavatták a Magyar Kulturintéze-tet.

TÖBBEZER PENGÓS LOPÁS A SZIN-HÁZBAN. Nagyvárad, dec. 29. Mintegy két hete a Szilágyi Színház férfiöltö-zőjét ismeretlen tettesek többször meglopták. Eddigi megállapítások eze-rint két ezrezer saját ruhatarából négy nadrágot, a szinigazgató ruhatarából egy órnagyi öltözetet, egy fehér mellényt, egy köpenyt loptak el. Putnik Bálint szinigazgató feljelentése folyamán a rendőrség erőlyes nyomozást indított az ügy felderítésére s tegnap este ki-hallgatták a szinészeket és a személyzet több tagját.

Nagy Sári
 porcellánfestő iparművész
kiállítás
 az Ujságíró Otthon külön termében. Kézifestésű és mű-vészi porcellántárgyak. Nyitva délelőtt 11-től egész nap.

Tizenegyezer tonna élelmiszert és gyógyszerert küldtek a görög polgári la-kosság számára. Athénből jelentik: MTI A Német TI jelenti: A görögországi se-gélyezésre létesített szervezet közlése szerint, a vöröskereszt szolgálatban a-ló svéd lobogó alatt haladó Fenric és Tamara nevű hajók, a engerentúro-l jövet, befutottak a pireusi kikötőbe. Ti-zenegyezer tonna élelmiszert és gyó-gyert hoztak, kizáróan a görög polgári lakosság számára.

Benes Teheránba érkezett. Lisszabon-ból jelentik: (MTI) Mint a teheráni rád-ió jelenti: Benes Londonba utaztában Teheránba érkezett.

BUTORT színeset MEZEI-től
 Háló, kombinált és előszobák.
 Szabadság-utca 12. (Szacsav utca 48.)
 Könnyű újdonságok.

Visszakerült Nagyváradra Rimanóczy Kálmán arcképe. Nagyvárad, dec. 29. Rimanóczy Kálmánnak, a nemeslelkű alapítványozónak arcképét a román megszállás idejében a családnak adták át. A kép Rimanóczy Kálmánnak, az erdélyi GyOSz elnökének birtokában volt legutóbb, aki a város vezetőségé-nek kérésére a napokban Kolozsvárról visszajuttatta Nagyvárad városának a becses arcképet, amelyet a polgármes-ter ma a kistanácssteremben helyezte-tett el.

Előlépnék a városi tisztviselők. Nagy-várad, dec. 29. A nagyvárad városi tisztviselők legnagyobb részét 1941. ja-nuár 1-ével nevezték ki, vagyis 1944. január elsején megvan a három éves szolgálati idejük. Ennek megfelelően a polgármester intézkedett, hogy január 1-ével kezdődőleg ezek a tisztviselők egy fokozattal magasabb fizetésű osztálynak megfelelően kapják meg illetményüket. Az utalványozások már elkészültek.

Megfosztották állampolgárságától a londoni román követség volt kulturális attaséját. Bukarestből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Minisztertanács határozat alapján Victor Bugeanul, a londoni román követség volt kulturális attaséját megfosztották román állam-pogárságától és minden ingatlan és in-gó vagyonát elkobozták.

Februárban kiírják a pályázatot a Nagyvárad-nagyszalontai áramvezeték építésére

30 nappal meghosszabbították a vízvezetékekre vonatkozó tervrajz benyújtási határidejét

Nagyvárad, dec. 29. A város háza kistanácsstermében ma délben ülést tartott az üzemigazgatóság, amely több nagy-jelentőségű kérdéssel foglalkozott.

Tárgyalta a Háztulajdonosok Szövet-ségének kérdését. Az üzemigazgatóság ugyanis felhívta a háztulajdonosokat, hogy hat napi határidőn belül mutas-sák be az ingatlanukon lévő vízveze-tékekre vonatkozó tervrajzot. A háztu-lajdonosok ennek a határidőnek a meg-hosszabbítását kérték. A polgármester javaslatára az üzemigazgatóság elhatá-rozta, hogy 30 napra hosszabbítja meg e határidőt azzal, hogy amennyiben a háztulajdonosok ez idő alatt nem nyújtják be a tervrajzot, a város ké-szíteti el azt a háztulajdonosok költ-ségére.

Az ülésen Bazili Mihály igazgató be-jelentést tett a nagyvárad-nagyszalontai villamos áramvezeték ügyéről. A kérdés előrehaladott stádiumban van. Már ki is jelölték a vezeték tartóosz-lopának a helyét és február hónapban kiírják a pályázatot a munkálatokra.

Ezzel kapcsolatban áll a bizstraj víze-romúvek ügye. Tudvalevőleg a város törvényhatósági bizottsága elvi ha-tározatot hozott, amely szerint hajlan-dó foglalkozni a kérdéssel ha az ipar-ügyi miniszterium és a földművelés-ügyi miniszterium vízügyi osztálya a

tervet megvalósításra alkalmasnak ta-lálja. A földművelésügyi miniszterium vízügyi osztálya az általa eszközölt le-mérések alapján megállapította, hogy a terv kivételre alkalmas és erről érte-sítette az iparügyi miniszteriumot, amely a napokban küldte le Nagyvá-radra az erre, illetve a saját jóváha-gyására vonatkozó értesítést. Ennek alapján az üzemigazgatóság megbízást adott Bazili Mihály igazgatónak, hogy a részletes tervet terjessze elő.

Kertészeti telepek tulajdonosainak figyelmébe

Nagyvárad thj. város polgármesteri hivatala 37.198-1943-III. sz. alatt az alábbi hirdetményt adta ki:

A földművelésügyi miniszterium 296.855-1943-II-3. számú rneveletére való hivatkozással felhívom a kertésze-ti telepek tulajdonosait, akik élő növe-nyek kútfoldra való ezállításával ki-váznak foglalkozni, a szabad forgalom-ra jogosított kertészeti telepek 1944. évi kimutatóába való felvétel végett 1944. január hó 10-ig saját érdekükben jelen-kezzenek a gazdasági ügyosztályon (vá-rosháza II. em. 26).

Nagyvárad, 1943. december 29.

Elemens Radosó s. k. tanácsnok.

Herczeg Ferenc bűbályos vigjátéka

Gyurkovics fiuk

Főszerepben: Szilasy, Turay Ida, Simor, Rajnay, Perényi
 Csütörtöktől a CASINO-ban

Szurdán utójára: **Pénz áll a házhoz**

Budapest legnagyobb sikere! A legújabb Vaszari vigjáték!
Muráti Lili és Bilcsi

Megálmodtalak

Ma és holnap:
Botrány

Bemutató pénteken
 az APOLLO-ban

Ipartestületi hírek

Az Ipartestület Faipari Szakosz-tálya felhívja tagjai figyelmét, hogy anyagigényléseit 1944. január 3., 4., 5., 7. és 8-án a szakosztály helyisé-gében, a hivatalos órák alatt jelent-sék be, mert ellenkező esetben a ja-nuár havi anyagelosztásból kimarad-nak. Igényléseket szigorúan csak az illetményjegyzőkre és az ipartestü-letnél bejelentett munkakönyvekre vesziünk fel.
 Elnökség.

Nagyvárad és Vidéke Ipartestület Elnöksége ezután mond halás közö-netet az alantí iparosoknak és fele-ségeiknek, akik az újévi üdvözlöt megváltása címén az elagott iparo-soknak, valamint a hadbavonult ipa-rosok családtagjai felségélyezésére a következő adományokat adták:

Szabó Károly ipt. elnök 10 pengő,
 Daróczy János mázólo mester 10,
 Czako Lajos villanyszerelő 10, V.
 Zboray Imre kőműves mester 10,
 Mocos Kálmán 10, Daróczy Já-nosné 10, Czako Lajosné 10, V.
 Zboray Imréné 10, Pusztay Dezső re-szelővágó 10, dr. Kiss Endre ipt. fő-jegyző 10, Galló János eszmadia mester 10, Mocos Kálmán kelme-festő mester 20, Széplaki Sándor mé-száros mester 10, Takács István sze-relő m. 10, Dutka Géza szerelő m. 10, Faipari Szakosztály tagjai 150, Nemesfémipari Szakosztály tagjai 365, Kászonyi Sándor bórkeres-kedő 50 pengő.

Az Ipartestület elnöksége, tekintet-tel a mai nehéz időkre, amidőn min-den megtakarított fillér a belső front megerősödését és a közérdeket szol-gálja, felkéri iparos tagjait, hogy az újévi üdvözlések megváltása címén adományait az ipartestületi elag-ott iparosok és a hadbavonult ipa-rosok családtagjai felségélyezésére sziveskedjenek adományozni.

Az adományokat az Ipartestület pénztárába a hivatalos órák alatt délelőtt 9-11 óra között lehet le-adni, — által minden adomány nyug-tázza lesz. Tisztelettel az Ipartestület Elnöksége.

Főv. házakban és vendéglőkben kös-t
 MAGYAR LAPOK-on

Szolgálatos gyógyszerárak:

V. CSOPORT:

KLEOPATRA gyógyszerár Kossuth Lajos-utca 2. (Barla Dezső) 15-15.

CSILLAG gyógyszerár, Mussoloi-tér 3. (E. Csapó Z.) 25-51.

MATYAS KIRALY gyógyszerár, Szt. János-u. 58. (Ajtay G. Gyula) 21-31.

SZENT ANTAL gyógyszerár, Garliczy-u. 14. (Atlasz Lajos) 13-55.

A gyógyszerárak éjjeli szolgálata szombat reggeltől a következő szombathat reggelig tart.

Mi világ a piacon?

A hétfői hetipiacon hivatalos kimutatás szerint az alábbi árak voltak érvényben:

Gyümölcsfélék (gyenge felhozatal): 1 kg. alma 2.50-380, körte 3-4, dió 6 pengő.

Zöldségfélék (gyengefelhozatal): 1 kg. burgonya 0.28-33, szárazbab 1.06, répa 0.36, hagyma 0.24-30, cékla 0.40-50, káposzta 0.34, karfiol 1.-1.30, petrezselyem 0.51, 1 drb zeller 0.20-30, tormaa 40-60.

Tejtermékek (semmi felhozatal): 1 liter tej 0.52, 1 kg. vaj 10.20, jurturó 5.80, tehénturó 1.76, tejfel 2.20, sajt 4.80.

Kenyer: 1 kg. egységos 0.58.
Szárnasok (semmi felhozatal): 1 pár I. o. csirke kg. 4.40, sovány liba 4.80, pulyka 4.70, ruca 4.80, 1 tojás 0.24-32.

Húsárak: 1 kg. marhahús 5.10, disznóhús 5.-, növendékmarha 5.40, juhús 4.50, bányhús 4.50, bivalyhús 4.70, tepertő 5.80.

Halfélék: 1 kg. súlyu ponty 6.-, 1 kg.-on felül 8.-, köröshal 4.50-6 pengő.

RÁDIÓ

CSÜTÖRTÖK, DECEMBER 30.
Budapest I.

6.00 Úzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

8.35 Délelőtti muzsika.

10.15 Könyvi dallok.

11.15 A folyómerők fúvószenekara.

11.30 Külföldi híradó.

12.10 A Budapesti honvéd őrszólóalj zenekara.

13.30 Honvédek üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

14.00 Weidinger Ede szalonzenekara.

15.00 Országos Postászenekar.

15.30 A fonóban szól a nóta. Előadás.

16.20 Radics Gábor táncgyűjtése.

17.00 Gáspár Lajos cigányzenekara.

17.45 Előadás.

18.10 Albert Ferenc hegedűl.

18.35 Csepeljünk többel. Előadás.

19.00 Hanglemezek.

19.40 A Rádió műsorából.

19.50 Hengverseny közvetítés.

20.30 Németországi képek könyve.

21.00 A mi dalunk.

22.40 Magyar nóták.

22.50 Operetttrészetek.

Budapest II.

17.30 Az Operaház előadásának közvetítése: Aida.

18.15 Ujlaky László előadása.

21.30 Beszkiartzenekar.

Milyen betűjeles szelvényre szolgáltatják ki a mosó- és a pipereszappant

Nagyvárad thj. város polgármestere 7024-1943. k. é. szám alatt az alábbi hirdményt adta ki:

Tudomására hozom a város közönségének, hogy az 1944. évi I. negyedére a mosó- és pipereszappan kiadása az 5286-1943. k. é. sz. hirdményemmel bevezetett rendszernek megfelelően, a zöldszínű közellátási lapok megfelelő szelvényeire történik. A január hóra esedékes 10 dgr. mosószappan a közellátási lap bal szélén lévő C betűjeles szelvényre, a február havi mosószappan a B betűjelzésűre, a március havi mosószappan az A jelzésű szelvényre, a január-március negyedére járó 1 drb 10 dgr.-os pipereszappant pedig a K jelzésű szelvényre szolgálják ki a szappanárúszállal meghízott fűszerkereskedők, illatszertárosok és gyógyárkereskedők.

A gabonaellátottak, vagyis a kenyér- és lisztjegglyel nem rendelkező személyek is ugyanezen közellátási lapra, illetőleg a közellátási lapnak ugyanezen, fentjelzett szelvényeire kapják szappanadagjaikat. Tehát a gabonaellátottaknak nem kell külön igényelniük szappanjárandóságukat a közellátási hivataltól.

A két évet be nem töltött gyermekek, továbbá a gyakorló orvosok és egészségügyi személyzet, valamint a fertőző betegek részére megállapított szappan pótdagadokat továbbra

is külön szappanjegyekre fogják kiszolgáltatni. A szappan pótdjegyek kiadására irányuló igényléseket minden hónap 10-20. napjain a közellátási hivatalnál kell előterjeszteni, a hivatal által rendelkezésre bocsájtandó igénybejelentő lapon. Január hóban a február és március hónapra esedékes szappan pótdjegyek is igényelhetők. Az igénybejelentés alkalmával bemutatandó az igényjogosultságot igazoló iratok és pedig: gyermekeknek a születési értesítő és zöldkeresztes igazolvány; egészségügyi személyzetnél a foglalkozást tanúsító igazolvány; orvosoknál a kamarai tagságot igazoló fényképes igazolvány, fertőző betegeknek pedig az illetékes tisztiorvos igazolása.

Amennyiben a kereskedők szappankészlete megengedi január hóban a fogyasztók részére a február és március havi szappanadagok is kiszolgáltathatók, az illető hónapnak megfelelő szappanjegy szelvények ellenében; február hóban hasonlóképpen beválthatók a március havi szappanjegyek is. Előző havi szappanjegy szelvényeket azonban a tárgy hónapot követő időben beváltani már nem szabad, mert ezeket a közellátási hivatal sem fogadja el elszámolásra a kereskedőktől.

Nagyvárad, 1943. december 27.

Dr. Soós István s. k., polgármester.

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleménye:

Fehérvári huszárok csütörtökön este

HETI MŰSOR:

Szerdán este: „Névtelen asszony” „filléres helyekkel”.

Csütörtök este a: „Fehérvári huszárok”, bemutató bérlet.

Pénteken este háromnegyed 7 órakor: „Fehérvári huszárok”, A-bérlet.

Pénteken este 10 órakor a színházban: „Szilveszteri vidám est”.

Pénteken este 11 órakor a Református Kulturházban: „Szilveszteri vidám est”.

Névtelen asszony, szerdán este háromnegyed 7 órakor, *filléres helyekkel* kerül színre.

Fehérvári huszárok, Erdélyi Mihály magyarsikerű operettjét csütörtökön este háromnegyed 7 órakor, bemutató bérletben mutatja be a színház, Szabó Ernő rendezésében. A bérleti előadása pénteken este háromnegyed 7 órakor, szombaton este, vasárnap délután és este pedig bérletszünetben kerül színre. Főszereplők: Lányi Emmi, Göndör Klári, Antal Erzsé, Szógi Arany, Szabó Ernő, Gulácsy Albert, Lendvai Lajos, Halasi Gyula, Tanai K. Emil és Barsy Béla. Sok-sok humor és kacagás, hangulatos muzsika, Pompás kiállítás.

Szenzációs lesz a színház, Szilveszteri vidám est műsora. Tréfák, bohózatok, villám-tréfák, magánszámok, duettek, kuplék táncszámok, *Szilveszteri sorsolás!* Fellépnek a társulat kedvencei. Kezdete este 10 órakor. Konferál: Szabó Ernő

A Református Kulturházban Szilveszter este 11 órai kezdettel a színház *Szilveszteri vidám est*-et rendez ugyanazzal a műsorrall, mint a színházban. Jegyek elővételben a színházi pénztárnál kaphatók.

Fekete Péter, az idény legnagyobb sikerű operett-újdonása szombaton délután egyneked 4 órakor, *olcsó helyekkel* kerül színre.

Élőkészületben: *Zsuzsó*, az Új Magyar Színház óriási sikerű vígjátéka, minden vidéki színpadot megelőzve!

Megoperálták Fedák Sárít

Fedák Sárít karácsony szent estjén a Fásor-szantóriumban megoperálták. A veseműtétet dr. Babics Antal egyetemi magántanár, sebészprofesszor hajtotta végre kitűnő eredménnyel. Fedák az operáció után jól érzi magát s ismerőseinek táborára ragaszkodó szeretet nyilvánítással halmozza el.

Kelemen Éva

a „Fecske és denevér”-ben

A karácsonyi ünnepek alatt terjedt el a hír színházi körökben, hogy Tolnay Klári, a Vigszínház kitűnő művésznője tüszős mandulagyulladásban hirtelen megbetegedett. Tolnay Klárin azóta mandulaműtétet hajtottak végre s így legalább nyolc napra kénytelen volt lemondani szerepléséről a Pesti Színházban, ahol Herceg Ferenc „Fecske és denevér” című szin-

művében lépett fel. Tolnay Klári szerepét a fiatal és nagyon tehetséges Kelemen Éva vette át, akinek mindössze egy nap állott rendelkezésére a szerep betanulására. Kelemen Éva bravuros beugrásával nemcsak hogy megmentette az előadások rendjét, hanem rokonszenves egyéniségével és biztos játéktudásával a közönséget is meghódította.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Férfi ruhákat, használtakat legjobban venet, eladhat Molnárnál, Bémer-ter 1. 910

Eladók város közelében több új magánház, beköltözhető több kisebb, nagyobb bérházak és telkek. Özv. Tatayné, Szilgietti-u. 12. Telefon 28-74. 265

Eladó falra akasztható dobkályha. Balassa-ter 3. ajtó 3. 281

Modern új hálószoba bútor lakáshiány miatt eladó. Gyulai Pál, u. 7. Telefon 16-62, 28-69. 312

Vennék 4 hold szőlőt. Címét a kiadóba kérek. 314

Kombináltszoba, konyha, rekamier eladó. Verő asztalos, Kapucinus-u. 11. 725

Boroshordó tiszta 164 literes eladó. Pável-utca 4. Portás. 319

Állásnyes

Fiatall tisztviselőt, öskeresztényt, — azonnali belépésre keresünk. Kereskedelmi érettségi előny. „Transpórt Lloyd” R. T. Szállítási Vállalat, Szent László-ter 6. 315

Fűszerszakmában jártas kisüzeműt azonnal felveszek. Címét a kiadóba kérek. 322

Német vagy magyar gyermeklányt keresek. Horthy M.-u. 32. I. 6. 321

Tisztviselőt jó fizetéssel azonnala keresünk, könyvelésben jártas előnyben. Cím a kiadóban. 318

Fiatalabb, jól főző mindenest kereszteni urj háznál azonnal felvétetik. — Cím a kiadóban. 317

Állást keres

Keresztény urilány középiskolai végzettséggel és 3 nyelvtudással irodai állást keres mielőbbi belépésre. „Azili” jellegű kiadó továbbit. 320

Hűlőn jelle

Fertőtlenítést, poloska, mely es mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlati vállalja, Varga, Danko Pista-utca 6. Telefon 27-56. 313

Paragazzal poloskát, molyt, petét mindenből felelősséggel irtja. Csutoras Szilgietti u. 7. Telefon 14-21. 304

Tűköly-út 15. sz. alatt levő 1 szoba, konyha, speiz és kertes lakásomat elcserélném a rét környékén 1 kftsi szobával. Címét a kiadóba kérek. 310

Fajalma olcsón beszerzhető Szacsav-utca 17. pincében. Teleki-u. 2. 246

Zippzárjavítás felelősséggel, Jakab műszerésznel, Kossuth-u. 5. 64

Menyasszony és közorúleány művirág fejdíszek és kezesek. Ezüst- és aranylakodalmakra csokrok és kosarak olcsón, szép kivitelben megrendelhetők. Ruhákra virágok raktarón, azonkivül hozott anyagokból is olcsón készülnek. Karácsonyi püspök-u. 52 (Erzsébet-liget) sportpályánál. 316

Koresolyát élez Singer műszerész, Szilágyi D.-u. 6. 316

KIADÓTULAJDONOS:

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

A szerkesztést felelős: Dr. Pál Árpád
A kiadást felelős: Dr. Virág Jeromos
Tiszvári u. 11. Szent László-nyomda R. T. 12222 018

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi D.-u. 6. 8. szám